

Panczof Laura:

Otthon e táj, nem térkép

Az idő múlásának emlékködében fel – felvillannak régi szép emlékek az idős hölgyek elméiben. A kis falumban rengeteget mesélnek otthonom szépségeiről, az ősidőktől kezdve egészen modern napjainkig. Szomszédomban van egy icipici fakunyhó, amely minden részletében otthonom történetét térképezi fel. Hazafelé vivő utamon betérek a jó öreg Terus nénihez, aki kiterít előlem egy hatalmas földabroszt. Első pillantásra egy átlagos térképnek tűnik, azonban közelebről vizsgálva megnyílik, mint egy mesekönyv a falu lakosai előtt, s megmutatja a vidék minden egyes természeti egységének történetét. Ma a könyv a varázslatos őstölgyeshez repít minket; mire egyet pislantunk Kasztó legendája teljes egészében a szemünk világába bújik, majd lelkünk tükrén keresztül ezt meséli:

Valamikor réges – régen történt egyszer faluvégen egy hatalmas csoda. Akkor, hogy a hír terjedésével a falu apraja – nagyja odajárt és arra várt, hogy ismét történjék valamiféle varázslat. Érdekel mi történt? Olvass tovább, elmesélem neked.

Hajdan élt egy derék ember, aki a kenyérre valóját százötven tehenének köszönhette. Minden áldott nap 5 forintért bérelt pásztora kihajtotta csordáját a rétre legelni, amely sok jó szénát adott a teheneknek. A minőségi tápláléknak köszönhetően jól tejeltek az állatok, borjaikat is szépen nevelték. Nem kevés hasznót nyert belőlük a gazdúr, egyre többet és többet akart. Elégedetlenségében ráripakodott béresére, hogy hajtsa ki napkeltétől napnyugtáig a marhákat legelni, hogy többet tudjanak enni a rét aranyló szénájából. A fejőnőket is rendre igazította, megmondta nekik, hogy véletlen se menjen a vödör mellé egyetlen egy csepp tej sem.

Teltek múltak a napok, hetek, hónapok a gazda pénztárcája már dagad a sok pénztől, azonban még mindig telhetetlen volt és többet akart. Hiába szeretett volna többet a mező már nem tudta annyi és olyan minőségű eledellel ellátni az állatokat, mint korábban. Egyik reggel a pásztoregény arra lett figyelmes, hogy az egykori arany tündérhajban úszó legelőnek már hűlt helyét sem leli. Hiába volt az a nagy sietség reggel, a gulya egyetlen egy falatot sem evett aznap. Ihaj, ne tudjátok meg milyen mérges volt aznap a telhetetlen gazda, szegény béresének a fejét majd leharapta. A szerencsétlen pásztorgyerek fülét – farkát összehúzta, majd másnap reggel a nagyúr gulyáját újra kihajtja. A tisztáson még mindig nem volt egy árva fűszál sem, a tehenek éhen a gazda tej nélkül maradt. Betelt a pohár az úrnál, megfenyegette a pásztort, hogy elveszi életét, ha holnap sem jut nyereséghez.

Másnap reggel sírva ment a béres a csordával a mezőre, úgy hullottak könnyei a szemeiből, mint a záporosó. Minden egyes könnyecsepp miután elérte a földet, gyökeret növesztett a kopár talajba és fűszállá cseperedett. Estefelé a rét szépen zöldellett, a marhák napok óta először élelemhez jutottak. Miközben a pásztor csordáját terelgette vissza a ház felé a réten megjelent egy aranyhajú tündér. Tarsolyában lévő csillámporát szerteszét szórta a réten, ami a varázslatnak köszönhetően visszanyerte szépségét és termékenységét. A következő nappirkadat nem csak a béres számára tartogatott meglepetést, hanem a gazda számára is. Amikor a pásztor odaért a rétre a csordával a tündér várta őket. A napsütésben vakítóan fénylő, aranyhajú teremtes a tehenekre hintett a varázsporából, aminek köszönhetően mind a százötven jószág lába gyökeret növesztett a földbe. Minden egykori patából egy kis tölgyfa cseperedett. Az évek múlásával terebélyes koronájú tölgyfaerdő lepte el az egykor aranyló területet.

Napjainkra az erdő fainak száma megfogyatkozott, azonban szépségük még mindig beragyogja a mezőt. Eredj, és nézd meg, hogy ott fújja e még furulyáját a pásztor, vagy ott búslakodik e valahol a telhetetlen úr, vagy éppen ott rejtőzik e valamelyik napsugárban az aranyhajú tündér. Próbáld megkeresni őket, hátha rólad is íródik történet a falu térképének históriájában.

Búcsúzóul egy Radnóti Miklós által megfogalmazott versrészlet: „Ki gépen száll fölbe, annak térkép e táj”. Ezt a részletet nem feltétlen az író által használt értelemben szeretném most figyelembe venni. Nem lehet úgy hazánkknak nevezni egy területet, hogy nem ismerjük minden egyes részletét. Az nem elég, hogy messziről szemléljük a történeteket, ha valóban otthonunknak tartunk egy helyet, akkor ne féljünk alakítani a történetét. Merj élni és vállald fel cselekedetidet és azok kihatását a környezetedre! Ne feledd, ha nem mersz így tenni, akkor nagy valószínűségét látom annak, hogy a hazádnak vélt táj üressé és unalmassá fog válni. Ha eljön az a szörnyű idő, hogy nem lesz mit mesélni, akkor Terus néni által kiterített térkép, csak egy értéktelen papír marad, ami már nem lesz képes az utókor számára regélni.